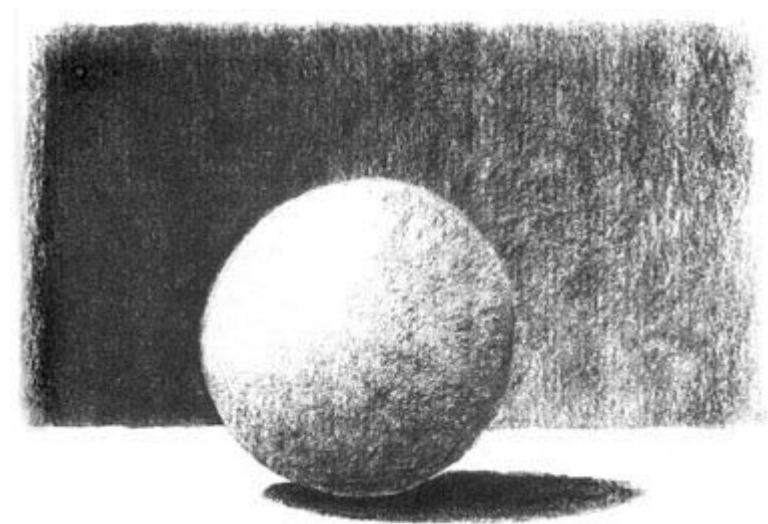

Christof Lindenau: V ahrimanské atmosféře současnosti

Faust: „Vznešený duchu, ty dals mi všechno, oč jsem Tě prosil. Nadarmo jsem nespatriil Tvou tvář v plamenech. Tys dal mi království své velké přírody a sílu vnímat jí i rozkoš čerpat z ní. Ne návštěv jenom chladně žasnoucích, Tys popřál mi v hruď hluboce jí zírat, jak v srdci příteli. ... Ó cítím teď, že není člověku nic dáno dokonalého. K té slasti, jež uvádí mne k lidem blíž a blíž, Tys dal mi druha, bez kterého už mi nelze být. Ač studený a drzý mě ponižuje přede mnou a vše, cos mi dal, dechem svého slova zmrazuje. V mých prsou rozdmýchává divý žár po onom krásném obraze.“

J. W. Goethe – Faust (Les a sluj)

Tyto síly se staly od první světové války, v níž mluvil Rudolf Steiner Slovo o „duhovní atmosféře“ – obzvláště ve druhé světové válce, která z této atmosféry vznikla a jí byla jako i ta první živena – neuvěřitelně agresivnější a děsivější.

Dvě stránky jedné zkušenosti

Kdo si dnes v naší hektické informační společnosti dá neobvyklou práci, aby dvakrát přečtl knihu Rudolfa Steinera, učiní překvapující objev. Najde v knize často více a něco jiného, než očekával po prvním přečtení. Proč je tomu tak? Protože mnohé z toho, co již při prvním čtení pochopil, se během času – v prožitých dnech i prosných nocích – proměnilo v „rozumějším orgánu“, který mu dříve ještě chyběl. A ty éterické „rozumějíci orgány“ jsou tím, co začíná působit. Tím je ale jen zmíněna jedna stránka zkušenosti žáků anthroposofické duchovní vědy.

Jiná stránka této zkušenosti vyžaduje v současnosti hlubší porozumění tomuto nebo podobnému studiu. A o této stránce chceme hovořit, protože je východiskem celého článku. Tuto druhou stránku si uvědomíme, když se v současnosti setkáme s duchovněvědeckými představami – i tam, kde se domníváme, že poznávané pravdy už známe – a podaří se nám abychom našli odvahu a duchapřítomnost položit sami sobě otázku, co nám tyto představy v přítomném okamžiku našeho života chtějí říci. Něco, co nám bylo doposud ještě neznámé, přestože jsme poznatek měli, co však pro naše současná rozhodnutí můžeme plně upotřebit na rozdíl od ostatního. A přesto je to něco, co nás mine, když tomu nebudeme věnovat okamžitou pozornost.

Tím vnímavější jsem – a teď míním každého z nás – pro tyto okamžiky, tím silnější máme pocit: „Teď se to týká mne.“ Není tou tak proto, že se doslovně jedná o nás, a ještě méně je to o moralizování obsaženém v textu, ale že postřehneme, že něco proudí Světem, co se v této chvíli na nás obrací. Začneme pozorovat, že jsem nejen žáky popsaný nebo sdílených duchovněvědeckých představ, ale žáky duchovního světa.

Každý z nás, který ví o čem je teď řeč, zná také, že obecný postoj k těmto otázkám je dnes „Ale vždyť já už vím!“ Toto „Už vědět“ je schopno všechny zárodky duchovní zkušenosti již v počátku zdusit. Žít „život v očekávání“, jak Rudolf Steiner ve své přednášce (Přednáška „Život plný očekávání“ „Das erwartungs volle Leben“ ke v GA 182 „Smrt jak obrat v životě“ „Der Tod als Lebenswandelung“) z 2. května 1918 zdůrazňuje, je tím co máme kultivovat na rozdíl od postoje „Už vím.“ Jedná se o citlivost a vnímavost ke zvláštním okamžikům našeho života.

Konsekvence pro práci poboček a skupin

O schopnost citlivě vnímat se jedná i v práci každé pobočky i pracovní skupiny.

Duchovněvědecké poznání se nám nepřiblíží tím, že si pamatujeme, že jsem je už četli, „Už víme,“ ale naopak tím, že máme odvahu se nad tím, co „Už pochopili nepovede k tomu že „Už vím,“ ale že nám umožní vnímavost pro to, co současný okamžik našeho života od nás vyžaduje.

Může se stát, že čtenář nebude podobné rozlišení považovat za podstatné. Naopak pro práci pobočky nebo skupiny znamená toto rozlišení zásadní změnu postoje – jako den a noc. Atmosféra rozhovoru a usilování a pokrok – vznikne všeobecně tehdy, když v nejvyšší míře anthroposofická společnost a hnutí se bude opravdu, s největší vážností, zabývat úkoly, které hýbou současným světem. V jakém slova smyslu je to potřebné, budeme dále rozebírat.

„Probuzení se na tom druhém“ nenastane tím, že se v pobočce budeme obdivovat kvantitě vědomostí jiných členů pobočky; ale tím, že budeme stále pozornější a aktivnější, abychom dokázali zpracovat co z této vnímavosti a zvýšené citlivosti vyplývá. Nejedná se o „probuzení na druhém,“ ale o probuzení pro duchovní svět na setkání s tím druhým. Proto také toto „probuzení“ je podmínkou dobré práce pobočky a nejenom pobočky. A kdo je zodpovědný za to, abychom takto začali?

Intimní zkušenosti se zacházením s jedním a stejným slovem se stále rostoucí vnímavostí a nakonec se schopností aktivity a pozornosti v daném okamžiku až k pomalu se vytvářející síle poznání zpracovat? To všechno je děláno v rámci Sekcí Všeobecné anthroposofické Svobodné vysoké školy. Nebo v každém případě dává tato sekce bohatou příležitost v rámci Třídy tyto zkušenosti zpracovat. Třeba díky nutnosti, aby každý obsah meditace byl vlastní aktivitu zpravován dříve než se stanou Průpovědi dané Rudolfem Steinerem, působivými Mantrami. Srovnej článek autora „Kde začíná vnitřní tajemství“ v Michaeliheft 2003, Mitleilungen str. 225–227.